

Александр

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет медичний

Кафедра педіатрії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи
Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

« 01 » 09 2024 р.

**МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ**

Факультет, курс медичний, курс 6

Навчальна вибіркова компонента: «Вакцинація у дітей та дорослих»

Практичне заняття № 1, 2, 3 Тема 1. Робота з організації та проведення профілактичних щеплень у дітей.

Практичне заняття № 4, 5, 6 Тема 2: Методика та техніка проведення профілактичних щеплень.

Практичне заняття № 7, 8, 9 Тема №3. Неприятливі події при вакцинації

Практичне заняття № 10, 11, 12 Тема №4. Алергічні реакції під час проведення щеплень.

Практичне заняття № 13, 14, 15 Тема №5. Комунікативні навички при вакцинації дітей

Затверджено:

Засіданням кафедри педіатрії _____

Одеського національного медичного університету

Протокол № 1 від "29" _____ 08 _____ 2024 р.

Завідувач кафедри _____ (Микола АРЯЄВ.)

(підпис)

(Ім'я, прізвище)

Перезатверджено:

Засідання кафедри педіатрії

Одеський національний медичний університет

Протокол № 1 від 26 08 2025 р.

Завідувач кафедри Микола АРЯЄВ

Розробники:

(вказати прізвища, наукові ступені, вчені звання та посади розробників; усі, хто викладають зазначену навчальну дисципліну, мають бути у числі розробників)

___ проф. Микола АРЯЄВ, доцентки: Людмила СЕНЬКІВСЬКА, Лариса КАПЛІНА, Дарія КОЛОМІЄЦЬ, Віра КОРОПЕЦЬ_____

Примітка. У разі публікації методичних розробок як самостійної друкованої праці вчена рада факультету надає рекомендацію до друку за наявності двох рецензій, одна з яких зовнішня — від рецензента іншого закладу вищої освіти.

Практичне заняття № 1, 2, 3

Тема 1: Робота з організації та проведення профілактичних щеплень у дітей. Проведення вакцинації згідно з календарем. Класифікація вакцин. Обов'язкові та рекомендовані вакцини. Інформована згода на проведення вакцинації.

Мета: Поглиблення знань та опанування навичок з організації та проведення профілактичних щеплень у дітей, отриманих в процесі вивчення предмета; сприяння розвитку творчого мислення. Вміння логічно висловлювати і аргументувати свої думки, слухати один одного, продуктивно критикувати.

Основні поняття: Вакцинація. Календар щеплень. Планова та екстрена вакцинація

Обладнання: манекен для внутрішньом'язого, підшкірного та внутрішньошкірного введення, шприци, голки, антисептичні серветки, коробка для безпечної утилізації, рукавички

Тривалість заняття 6 годин

План:

I. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми).

II. Контроль опорного рівня знань (фронтальне опитування)

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

- 1) Спілкування з матір'ю дитини щодо підготовки та проведення вакцинації
- 2) Спілкування з матір'ю дитини щодо календарю щеплень.
- 3) Спілкування з матір'ю дитини щодо вакцин

Обговорення теоретичних питань:

1. Підготовка та проведення вакцинації
2. Календар щеплень.
3. Планова вакцинація
4. Щеплення обов'язковими вакцинами

Обговорення теоретичних питань може відбуватися у формі рольової гри, відповідей на поставлені запитання, диспутів, дискусій, рецензування відповідей здобувача, тощо.

Питання для перевірки базових знань за темою заняття:

1. Наказ МОЗ України «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів».
2. Види вакцин.
3. Підготовка до вакцинації.
4. Щеплення обов'язковими вакцинами.
5. Вакцинація дітей за графіком.

Обговорення теоретичних питань може відбуватися у формі рольової гри, відповідей на поставлені запитання, диспутів, дискусій, рецензування відповідей здобувача, тощо.

III. Формування професійних вмінь, навичок: оволодіння загальними правилами та навичками проведення вакцинації у дітей.

IV. Підведення підсумків

V. Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Клінічна педіатрія: навчальний посібник: у 2 т. Т. 2 / М. Л. Аряєв, Л. І. Сеньківська, Н. Г. Лотиш та ін. – Одеса : Олді+, 2025. – 222 с.
2. Неонатологія: підручник : у 3 т. / [Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв та ін.]; за ред. Т. К. Знаменської. – Львів : Видавець Марченко ТВ. 2020, Т1. 407 с; Т2 .455 с.; Т3. 379 с

Додаткова:

1. Наказ МОЗ України від 23.04.2019 р. № 958 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів».
2. Наказ МОЗ № 280 від 01.02.2019 «Положення про організацію та проведення профілактичних щеплень»
3. Наказ МОЗ України Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів № 958 від 23.04.2019.
4. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 18 липня 2024 року № 1259 СТАНДАРТ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ СЕРЦЕВО-ЛЕГЕНЕВА РЕАНІМАЦІЯ У ДІТЕЙ (базові та розширені заходи)
5. E-learning course on Vaccine Safety Basics. Електронний курс навчання з основ безпеки вакцин <http://vaccine-safety-training.org/>
6. WHO Global Vaccine Safety Page. Сторінка ВООЗ Глобальна Безпека Вакцин https://www.who.int/vaccine_safety/publications/en/

Електронні інформаційні ресурси:

1. <http://moz.gov.ua>
2. <http://pediacalls.com/e-books/nelson-textbook-of-pediatrics-21st-edition/>
3. <https://www.ama-assn.org/about>
4. <https://www.who.int/>
5. <https://www.ipa-world.org/>
6. <https://www.cdc.gov/nhsn/pdfs/pscmanual/6pscvarcurrent.pdf>

Практичне заняття № 4, 5, 6

Тема 2: Методика та техніка проведення профілактичних щеплень. Організація кабінету щеплення. Техніка введення вакцин. Поєднання препаратів для щеплення Вакцинація дітей з порушенням календарю.

Мета: Поглиблення знань та опанування навичок з організації та проведення профілактичних щеплень у дітей, класифікації вакцин, отриманих в процесі вивчення предмета; сприяння розвитку творчого мислення. Вміння логічно висловлювати і аргументувати свої думки, слухати один одного, продуктивно критикувати.

Основні поняття: Вакцинація. Календар щеплень. Обов'язкові вакцини. Рекомендовані вакцини.

Обладнання: манекен для внутрішньом'язого, підшкірного та внутрішньошкірного введення, шприци, голки, антисептичні серветки, коробка для безпечної утилізації, рукавички

Тривалість заняття 6 годин

План:

I. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми)

II. Контроль опорного рівня знань (фронтальне опитування)

Питання для перевірки базових знань за темою заняття:

- 1) Спілкування з матір'ю дитини щодо проведення вакцинації
- 2) Спілкування з матір'ю дитини щодо календарю щеплень.
- 3) Спілкування з матір'ю дитини щодо видів вакцин

Обговорення теоретичних питань:

1. Підготовка та проведення вакцинації
2. Календар щеплень.
3. Види вакцин
4. Техніка введення вакцин

5. Щеплення обов'язковими та рекомендованими вакцинами
6. Вакцинація дітей з порушенням календарю

Обговорення теоретичних питань може відбуватися у формі рольової гри, відповідей на поставлені запитання, диспутів, дискусій, рецензування відповідей здобувача, тощо.

Питання для перевірки базових знань за темою заняття:

1. Наказ МОЗ України «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів».
2. Види вакцин: обов'язкові, рекомендовані.
3. Організація кабінету щеплення.
4. Підготовка до вакцинації.
5. Щеплення обов'язковими та рекомендованими вакцинами.
6. Техніка введення вакцин.
7. Поєднання препаратів для щеплення
8. Вакцинація дітей з порушенням календарю.

III. Формування професійних вмінь, навичок: оволодіння загальними правилами та навичками проведення вакцинації у дітей.

IV. Підбиття підсумків:

V. Список рекомендованої літератури:

Основна:

Основна:

3. Клінічна педіатрія: навчальний посібник: у 2 т. Т. 2 / М. Л. Аряєв, Л. І. Сеньківська, Н. Г. Лотиш та ін. – Одеса : Олді+, 2025. – 222 с.
4. Неонатологія: підручник : у 3 т. / [Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв та ін.]; за ред. Т. К. Знаменської. – Львів : Видавець Марченко ТВ. 2020, Т1. 407 с; Т2 .455 с.; Т3. 379 с

Додаткова:

7. Наказ МОЗ України від 23.04.2019 [р. № 958](#) «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів».
8. Наказ МОЗ № 280 від 01.02.2019 «Положення про організацію та проведення профілактичних щеплень»
9. Наказ МОЗ України Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів № 958 від 23.04.2019.
10. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 18 липня 2024 року № 1259 СТАНДАРТ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ СЕРЦЕВО-ЛЕГЕНЕВА РЕАНІМАЦІЯ У ДІТЕЙ (базові та розширені заходи)
11. E-learning course on Vaccine Safety Basics. Електронний курс навчання з основ безпеки вакцин <http://vaccine-safety-training.org/>
12. WHO Global Vaccine Safety Page. Сторінка ВООЗ Глобальна Безпека Вакцин https://www.who.int/vaccine_safety/publications/en/

Електронні інформаційні ресурси:

1. <http://moz.gov.ua>
2. <http://pediacalls.com/e-books/nelson-textbook-of-pediatrics-21st-edition/>
3. <https://www.ama-assn.org/about>
4. <https://www.who.int/>
5. <https://www.ipa-world.org/>

6. <https://www.cdc.gov/nhsn/pdfs/pscmanual/6pscvarcurrent.pdf>

Практичне заняття № 7, 8, 9

Тема №3: Ускладнений перебіг поствакцинального періоду. Поствакцинальні реакції. Поствакцинальні ускладнення. Повідомлення та рекомендації з нагляду за несприятливими подіями при вакцинації. Повідомлення про НППІ. Групи оперативного реагування. Нагляд за безпекою вакцин

Мета: Поглиблення знань та опанування навичок з несприятливих подій при вакцинації, отриманих в процесі вивчення предмета; сприяння розвитку творчого мислення. Вміння логічно висловлювати і аргументувати свої думки, слухати один одного, продуктивно критикувати.

Основні поняття: Несприятливі події при імунізації (НППІ). Ускладнений перебіг поствакцинального періоду. Поствакцинальні реакції. Поствакцинальні ускладнення. Післяін'єкційний абсцес. Підшкірний холодний абсцес. Лімфаденіт. Келоїдний рубець. Повідомлення про несприятливі події під час імунізації. Групи швидкого реагування. Спостереження за безпекою вакцин.

Обладнання: манекен для внутрішньом'язового, підшкірного та внутрішньошкірного введення, шприци, голки, антисептичні серветки, коробка для безпечної утилізації, рукавички.

Тривалість заняття 6 годин.

План:

I. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми).

II. Контроль опорного рівня знань (фронтальне опитування)

Питання для перевірки базових знань за темою заняття:

- 1) Несприятливі події при імунізації: види, причини.
- 2) Тактика лікаря при ускладненому перебігу поствакцинального періоду.
- 3) Профілактика та лікування поствакцинальних реакцій.
- 4) Поствакцинальні ускладнення: види, причини.
- 5) Тактика лікаря при поствакцинальних ускладненнях.
- 6) Профілактика та лікування поствакцинальних ускладнень.
- 7) Надання повідомлень про випадки НППІ.
- 8) Тактика лікаря при виявленні несприятливих подій при імунізації.
- 9) Нагляд за безпекою вакцин.

Обговорення теоретичних питань:

1. Причини та можливі наслідки несприятливих подій при вакцинації.
2. Ускладнений перебіг поствакцинального періоду.
3. Поствакцинальні реакції (місцеві, загальні, групові).
4. Причини та можливі наслідки поствакцинальних ускладнень.
5. Післяін'єкційний абсцес. Підшкірний холодний абсцес. Лімфаденіт. Келоїдний рубець.
6. Лікування та профілактика поствакцинальних ускладнень.
7. Надання спонтанних повідомлень про випадки НППІ при застосуванні вакцини.
8. Автоматизована інформаційна система з фармаконагляду.
9. Спостереження після вакцинації.
10. Здійснення нагляду за безпекою вакцин.

Обговорення теоретичних питань може відбуватися у формі рольової гри, відповідей на

поставлені запитання, диспутів, дискусій, рецензування відповідей здобувача, тощо.

Питання для перевірки базових знань за темою заняття:

1. Несприятливі події при вакцинації: визначення, класифікація.
2. Ускладнений перебіг поствакцинального періоду.
3. Поствакцинальні реакції.
4. Клінічні кейси основних видів несприятливих подій при вакцинації.
5. Спілкування з батьками дітей з несприятливими подіями при вакцинації.
6. Поствакцинальні ускладнення: визначення, класифікація, причини.
7. Клінічні кейси поствакцинальних ускладнень.
8. Спілкування з батьками дітей з поствакцинальними ускладненнями.
9. Повідомлення при несприятливих подіях при вакцинації за допомогою автоматизованої інформаційної системи з фармаконагляду (АІСФ).
10. Спілкування з батьками дітей з приводу повідомлень та нагляду за несприятливими подіями при вакцинації.

III. Формування професійних вмінь, навичок: оволодіння загальними правилами та навичками проведення вакцинації у дітей.

IV. Підбиття підсумків:

V. Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Клінічна педіатрія: навчальний посібник: у 2 т. Т. 2 / М. Л. Аряєв, Л. І. Сеньківська, Н. Г. Лотиш та ін. – Одеса : Олді+, 2025. – 222 с
2. Неонатологія: підручник : у 3 т. / [Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв та ін.]; за ред. Т. К. Знаменської. – Львів : Видавець Марченко ТВ. 2020, Т1. 407 с; Т2 .455 с.; Т3. 379 с

Додаткова:

1. Наказ МОЗ України від 23.04.2019 [р. № 958](#) «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів»
2. Наказ МОЗ № 280 від 01.02.2019 «Положення про організацію та проведення профілактичних щеплень»
3. Наказ МОЗ України Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів № 958 від 23.04.2019.
4. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 18 липня 2024 року № 1259 СТАНДАРТ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ СЕРЦЕВО-ЛЕГЕНЕВА РЕАНІМАЦІЯ У ДІТЕЙ (базові та розширені заходи)
5. E-learning course on Vaccine Safety Basics. Електронний курс навчання з основ безпеки вакцин <http://vaccine-safety-training.org/>
6. WHO Global Vaccine Safety Page. Сторінка ВООЗ Глобальна Безпека Вакцин https://www.who.int/vaccine_safety/publications/en/
7. Стартова сторінка автоматизованої інформаційної системи з фармаконагляду (АІСФ) <https://aisf.dec.gov.ua>.
7. АІСФ чат-бот https://t.me/aisf_dec_bot

Електронні інформаційні ресурси:

1. <http://moz.gov.ua>

2. <http://pediacalls.com/e-books/nelson-textbook-of-pediatrics-21st-edition/>
3. <https://www.ama-assn.org/about>
4. <https://www.who.int/>
5. <https://www.ipa-world.org/>
6. <https://www.cdc.gov/nhsn/pdfs/pscmanual/6pscvarcurrent.pdf>

Практичне заняття № 10,11,12

Тема 4. Алергічні реакції під час проведення щеплень.

Мета: Поглиблення знань та опанування навичок з алергічних реакцій під час щеплень, отриманих в процесі вивчення предмета; сприяння розвитку творчого мислення. Вміння логічно висловлювати і аргументувати свої думки, слухати один одного, продуктивно критикувати.

Основні поняття: Алергічні реакції. Анафілактичний шок. Алгоритм надання першої допомоги при анафілактичному шоці. Гостра кропив'янка. набряк Квінке. Синдром Лайела. Синдром Стівенса-Джонсона

Обладнання: манекен для внутрішньом'язого, підшкірного та внутрішньошкірного введення, шприци, голки, антисептичні серветки, коробка для безпечної утилізації, рукавички, аптечка першої допомоги

Тривалість заняття 6 годин

План:

I. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми).

II. Контроль опорного рівня знань (фронтальне опитування)

Питання для перевірки базових знань за темою заняття:

- 1) Класифікація алергічних реакцій під час проведення щеплень
- 2) Критерії анафілактичного шоку
- 3) Клініка анафілактичного шоку
- 4) Тактика лікаря при анафілактичному шоці
- 5) Гостра кропив'янка
- 6) Ангіоневротичний набряк
- 7) Синдром Лайела.
- 8) Синдром Стівенса-Джонсона

Обговорення теоретичних питань:

1. Критерії виникнення анафілактичного шоку.
2. Клініка анафілактичного шоку.
3. Алгоритм надання першої допомоги при анафілактичному шоці.
4. Критерії виникнення та клініка кропив'янки
5. Критерії виникнення та клініка набряку Квінке
6. Критерії виникнення алергічних реакцій, не пов'язаних з анафілаксією: синдром Лайела, Стівенса-Джонсона
7. Клініка алергічних реакцій, не пов'язаних з анафілаксією: синдром Лайела, Стівенса-Джонсона
8. Алгоритм надання першої допомоги алергічних реакцій, не пов'язаних з анафілаксією: синдром Лайела, Стівенса-Джонсона

Обговорення теоретичних питань може відбуватися у формі рольової гри, відповідей на поставлені запитання, диспутів, дискусій, рецензування відповідей здобувача, тощо

Питання для перевірки базових знань за темою заняття:

Кафедра педіатрії, Одеський національний медичний університет. Вибіркова компонента «Вакцинація у дітей та дорослих»

1. Діагностика анафілактичного шоку.
2. Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці.
3. Тактика лікаря при виявленні анафілактичного шоку при проведенні вакцинації.
4. Гостра кропив'янка.
5. Набряк Квінке.
6. Тактика лікаря при виявленні алергічних реакцій при проведенні вакцинації.
7. Синдром Лайела.
8. Синдром Стівенса-Джонсона.
9. Тактика лікаря при виявленні алергічних реакцій, не пов'язаних з анафілаксією: синдром Лайела, Стівенса-Джонсона.

III. Формування професійних вмінь, навичок: оволодіння загальними правилами та навичками проведення вакцинації у дітей.

IV. Підбиття підсумків:

V. Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Неонатологія: підручник: у 3 т. / [Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв та ін.]; за ред. Т. К. Знаменської. – Львів: Видавець Марченко ТВ. 2020, Т1. 407 с; Т2 .455 с.; Т3. 379 с
2. Клінічна педіатрія: навчальний посібник: у 2 т. Т. 2 / М. Л. Аряєв, Л. І. Сеньківська, Н. Г. Лотиш та ін. – Одеса : Олді+, 2025. – 222 с.
3. Клінічна педіатрія: навчальний посібник: у 2 т. Т. 1 / М. Л. Аряєв, Л. І. Сеньківська, Н. Г. Лотиш та ін. – Одеса : Олді+, 2025. – 620 с.

Додаткова

1. Наказ МОЗ України № 1269 від 05.06.2019 «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол».
2. E-learning course on Vaccine Safety Basics. Електронний курс навчання з основ безпеки вакцин <http://vaccine-safety-training.org/>
3. 4.WHO Global Vaccine Safety Page. Сторінка ВООЗ Глобальна Безпека Вакцин https://www.who.int/vaccine_safety/publications/en/

Електронні інформаційні ресурси:

1. <http://moz.gov.ua>
2. <http://pediacalls.com/e-books/nelson-textbook-of-pediatrics-21st-edition/>
3. <https://www.ama-assn.org/about>
4. <https://www.who.int/>
5. <https://www.ipa-world.org/>
6. <https://www.cdc.gov/nhsn/pdfs/pscmanual/6pscvarcurrent.pdf>

Практичне заняття № 13,14,15

Тема №5: Комунікативні навички при вакцинації дітей

Мета: Поглиблення знань та опанування навичок з комунікації при вакцинації дітей, отриманих в процесі вивчення предмета; сприяння розвитку творчого мислення. Вміння логічно висловлювати і аргументувати свої думки, слухати один одного, продуктивно критикувати.

Основні поняття: Вакцинація. Календар щеплень. Індивідуальний графік вакцинації дитини. Антивакцинатори. Робота з запереченнями. Консультування перед вакцинацією.

Інформована згода на проведення вакцинації. Дозвіл на вакцинацію

Обладнання: манекен для внутрішньом'язого, підшкірного та внутрішньошкірного введення, шприци, голки, антисептичні серветки, коробка для безпечної утилізації, рукавички

Тривалість заняття 6 годин

План:

I. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми).

II. Контроль опорного рівня знань (фронтальне опитування)

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

- 1) Спілкування з матір'ю дитини щодо необхідності вакцинації
- 2) Спілкування з матір'ю дитини щодо індивідуального графіка вакцинації для дитини
- 3) Спілкування з батьками, які проти вакцинації
- 4) Спілкування з батьками, які вагаються
- 5) Консультування перед вакцинацією
- 6) Дозвіл на вакцинацію
- 7) Спілкування з матір'ю щодо інформованої згоди на проведення вакцинації.

Обговорення теоретичних питань:

1. Необхідність вакцинації
2. Складання індивідуального графіка вакцинації для дитини
3. Ключова роль медичних працівників з питань вакцинації
4. Принципи та стратегії в спілкуванні з антивакцинаторами
5. Інформована згода на проведення вакцинації.
6. Спілкування з матір'ю перед вакцинацією
7. Правила заповнення інформованої згоди на проведення вакцинації

Обговорення теоретичних питань може відбуватися у формі рольової гри, відповідей на поставлені запитання, диспутів, дискусій, рецензування відповідей здобувача, тощо

Питання для перевірки базових знань за темою заняття:

1. Показання та результати вакцинації.
2. Індивідуальний графік вакцинації дитини.
3. Складання індивідуального графіка вакцинації для дитини.
4. Міфи щодо вакцинації.
5. Антивакцинатори, принципи та стратегії у спілкуванні з ними.
6. Спілкування з батьками-антивакцинаторами.
7. Консультування перед вакцинацією.
8. Інформована згода на проведення вакцинації.
9. Спілкування з матір'ю перед вакцинацією.

III. Формування професійних вмінь, навичок: оволодіння загальними правилами та навичками проведення вакцинації у дітей.

IV. Підбиття підсумків:

V. Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Неонатологія: підручник: у 3 т. / [Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв та ін.]; за ред. Т. К. Знаменської. – Львів: Видавець Марченко ТВ. 2020, Т1. 407 с; Т2. 455 с.; Т3. 379 с

2. Клінічна педіатрія: навчальний посібник: у 2 т. Т. 2 / М. Л. Аряєв, Л. І. Сеньківська, Н. Г. Лотиш та ін. – Одеса : Олді+, 2025. – 222 с.
3. Клінічна педіатрія: навчальний посібник: у 2 т. Т. 1 / М. Л. Аряєв, Л. І. Сеньківська, Н. Г. Лотиш та ін. – Одеса : Олді+, 2025. – 620 с.

Додаткова:

2. Наказ МОЗ № 280 від 01.02.2019 «Положення про організацію та проведення профілактичних щеплень»
3. Наказ МОЗ України Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів № 958 від 23.04.2019.
4. E-learning course on Vaccine Safety Basics. Електронний курс навчання з основ безпеки вакцин <http://vaccine-safety-training.org/>
5. WHO Global Vaccine Safety Page. Сторінка ВООЗ Глобальна Безпека Вакцин https://www.who.int/vaccine_safety/publications/en/

Електронні інформаційні ресурси:

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / American Medical Association
3. www.oapn.od.ua – ГО "Одеська Асоціація лікарів-педіатрів та неонатологів"
4. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
5. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
6. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
7. www.gmc-uk.org - General Medical Council (GMC)
8. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація
9. https://www.who.int/workforcealliance/members_partners/member_list/ipa/en/ - Міжнародна асоціація педіатрів / International Pediatric Association (IPA).
10. https://ginasthma.org/wp-content/uploads/2024/05/GINA-2024-Strategy-Report-24_05_22_WMS.pdf GINA Global Initiative For Asthma. 2024
11. https://kdigo.org/wp-content/uploads/2017/02/KDIGO-2021-Glomerular-Diseases-Guideline_English_LN-2024-Update.pdf KDIGO 2021 Clinical Practice Guideline for the Management of Glomerular Diseases
12. <https://aamsmedacademy.com/> American Academy of Medical Sciences (AAMS)
13. <https://nam.edu/> The National Academy of Medicine (NAM)
14. <https://cutt.ly/utqqt7I> Підручник Нельсона з педіатрії - електронна книга Elsevier на VitalSource, 21-ше видання
15. <https://www.ipa-world.org/>
16. <https://www.cdc.gov/nhsn/pdfs/pscmanual/6pscvarcurrent.pdf>